

Brusel 30. dubna 2024  
(OR. en)

9094/24

---

Interinstitucionální spis:  
2008/0140(CNS)

---

ANTIDISCRIM 65  
FREMP 204  
GENDER 75  
JAI 666  
MI 428  
SOC 299

#### POZNÁMKA

|                           |                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Odesílatel:               | Předsednictví                                                                                                                                                                                  |
| Příjemce:                 | Rada                                                                                                                                                                                           |
| Č. předchozího dokumentu: | 8616/1/24 REV 1                                                                                                                                                                                |
| Předmět:                  | Návrh SMĚRNICE RADY o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci<br>– politická rozprava |

Delegace naleznou v příloze poznámku předsednictví pro řízení rozpravy pro účely politické rozpravy na výše uvedené téma na zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele dne 7. května 2024.

**Směrnice o rovném zacházení (článek 19)***politická rozprava*

Evropská unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřipustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů (článek 2 Smlouvy o Evropské unii). V této souvislosti je jedním z cílů Unie boj proti diskriminaci. Článek 19 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) zmocňuje Radu k přijímání vhodných opatření k boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace<sup>1</sup>.

Stávající antidiskriminační právní rámec na úrovni Evropské unie je roztržštěný. Chrání před diskriminací v oblasti zaměstnání na základě všech důvodů uvedených v článku 19 SFEU, tj. na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace<sup>2</sup>. Mimo oblast zaměstnání je však diskriminace zakázána pouze na základě pohlaví a etnického nebo rasového původu; mimo oblast zaměstnání neexistuje na úrovni EU ochrana proti diskriminaci na základě náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku a sexuální orientace<sup>3</sup>. K lepšímu prosazování stávajícího právního rámce brzy přispějí posílené minimální normy pro orgány pro rovné zacházení<sup>4</sup>.

---

<sup>1</sup> Kromě toho články 153 a 157 SFEU ukládají Unii povinnost jednat v oblasti rovnosti příležitostí mezi muži a ženami na trhu práce a rovného zacházení na pracovišti, a to zejména pokud jde o stejnou odměnu za stejnou nebo rovnocennou práci.

<sup>2</sup> Viz zejména směrnice Rady 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES, směrnice 2006/54/ES, směrnice (EU) 2019/1158, směrnice (EU) 2022/2381 a směrnice (EU) 2023/970.

<sup>3</sup> Viz zejména směrnice 2000/43/ES a směrnice 2004/113/ES.

<sup>4</sup> Viz směrnice, které mají být přijaty na základě návrhů COM/2022/688 final a COM(2022) 689 final.

V nejnovějším zvláštním průzkumu Eurobarometr o diskriminaci respondenti uváděli, že v jejich zemi dochází k rozsáhlé diskriminaci na základě náboženského vyznání nebo přesvědčení (42 %), zdravotního postižení (49 %), věku (45 %) nebo sexuální orientace (54 %)⁵. Přibližně každý pátý respondent (21 %) uvádí, že se v posledních 12 měsících sám cítil diskriminován nebo se setkal s obtěžováním. Mezi příklady patří diskriminace osob ve věku 15–24 let v kavárnách, restauracích, barech nebo nočních klubech (25 % respondentů) a při studiu ve škole nebo na univerzitě nebo při podávání žádostí o toto studium (21 %). Naproti tomu osoby v důchodu uvádějí diskriminaci v obchodech nebo bankách (18 %) a při využívání nebo požadování zdravotnických služeb (17 %). Tím se potvrzují údaje uvedené ve zprávě o základních právech z roku 2018, poukazující na zvláštní výzvy, jimž starší osoby čelí, pokud jde o rovné zacházení⁶.

Podle údajů Agentury EU pro základní práva (FRA) z roku 2019 se diskriminace LGBT osob, a to i mimo oblast zaměstnání, v letech 2012 až 2019 zvýšila (z 37 % na 43 %)⁷.

Přibližně 25 % muslimských respondentů v šetření agentury FRA EU–MIDIS II uvádí, že se v předchozích 12 měsících setkali s diskriminací kvůli svému etnickému nebo přistěhovaleckému původu, což zahrnuje i jejich náboženské vyznání nebo náboženské přesvědčení⁸. Přibližně 21 % židovských respondentů v šetření agentury FRA z roku 2017 týkajícím se diskriminace a zločinů z nenávisti proti Židům⁹ uvádí, že se během 12 měsíců předcházejících šetření setkali s diskriminací kvůli svému náboženskému vyznání nebo přesvědčení v jedné nebo více oblastech svého každodenního života. Přibližně 43 % osob se zdravotním postižením uvádí, že čelí obtížím při využívání každodenních služeb, jako je nákup potravin, bankovníctví, poštovní služby, primární zdravotní péče a veřejná doprava¹⁰.

---

⁵ Evropská komise, zvláštní průzkum Eurobarometr 535: Diskriminace v EU v roce 2023 (prosinec 2023).

⁶ FRA (2018), [Shifting perceptions: Towards a rights-based approach to ageing](#) (Změna vnímání: Přístup ke stárnutí založený na právech), Lucemburk, Úřad pro publikace.

⁷ [Equality in the EU 20 years from the initial implementation of the equality directives](#) (Rovnost v EU 20 let po úvodním provedení směrnic o rovnosti), FRA, duben 2021; FRA (2020), [Průzkum EU–LGBTI II – A long way to go for LGBTI equality](#) (Dlouhá cesta k rovnosti LGBTI osob), Lucemburk, Úřad pro publikace, s. 10.

⁸ FRA (2017), [Second European Union Minorities and Discrimination Survey: Muslims – Selected Findings](#) (Druhé šetření týkající se menšin a diskriminace v Evropské unii: Muslimové – vybraná zjištění), Lucemburk, Úřad pro publikace, s. 25.

⁹ FRA (2018), [Experiences and perceptions of antisemitism – Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU](#) (Zkušenosti s antisemitismem a jeho vnímání – druhé šetření týkající se diskriminace a zločinů z nenávisti proti Židům v EU), Lucemburk, Úřad pro publikace, s. 60.

¹⁰ FRA (2017), [From institutions to community living – Part III: Outcomes for persons with disabilities](#) (Z ústavních zařízení ke komunitnímu životu – část III: výsledky u osob se zdravotním postižením), Lucemburk, Úřad pro publikace.

Nedávné události ve světě diskriminaci zhoršily. Agentura FRA již v roce 2022 hlásila „exponenciální nárůst“ antisemitského obsahu online<sup>11</sup>. Rostoucí diskriminaci, zastrašování a obtěžování čelí i muslimové<sup>12</sup>.

Společnost na diskriminaci doplácí. Podle odhadu studie výzkumné služby Evropského parlamentu (EPRS) z roku 2023 by dokončení právního rámce na úrovni EU přineslo odhadovaný čistý přínos 55 milionů EUR ročně z hlediska HDP, pokud by se opatřeními EU dosáhlo zlepšení studijních výsledků a zdravotního stavu diskriminovaných osob o 5 %<sup>13</sup>. Podobně se ve studii EPRS z roku 2018 o nákladech vyplývajících z neexistence společného evropského postupu<sup>14</sup> odhaduje cena diskriminace a nezačlenění osob se zdravotním postižením z hlediska i) ušlých příjmů v důsledku vyloučení z trhu práce v rozmezí od 468 do 763 milionů EUR; ii) dodatečných nákladů na přístup ke zboží a službám v rozmezí od 15 do 41 miliard EUR ročně; iii) vyšších životních nákladů na 15 až 41 miliard EUR; a iv) ušlých příjmů v důsledku nižšího dosaženého vzdělání na 61 až 98 milionů EUR. Na druhé straně z číselných údajů vyplývá, že provádění opatření přiměřených úprav se obvykle vyplácí, a to jak z hlediska produktivity zaměstnanců, tak z hlediska hospodářských přínosů pro podniky. V posouzení dopadů připojeném k návrhu směrnice o rovném zacházení z roku 2008 byly podobné druhy nákladů odhadovány i v souvislosti s diskriminací na základě sexuální orientace<sup>15</sup>.

---

<sup>11</sup> [Antisemitism in 2022 - Overview of Antisemitic incidents recorded in the EU](#) (Antisemitismus v roce 2022 – přehled antisemitských incidentů zaznamenaných v EU) | [Agentura Evropské unie pro základní práva \(europa.eu\)](#)

<sup>12</sup> Sdělení Komise „Stop nenávisti“, prosinec 2023.

<sup>13</sup> [Increasing European added value in an age of global challenges, Mapping the cost of non-Europe \(2022-2032\)](#) (Zvyšování evropské přidané hodnoty v době globálních výzev, Přehled nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu)

<sup>14</sup> [Cost of Non-Europe Report \(2018\)](#) (Zpráva o nákladech vyplývajících z neexistence společného evropského postupu, 2018).

<sup>15</sup> Dokument 11531/08 ADD 1, s. 34.

Předcházení diskriminaci a její řešení je rovněž investicí do soudržnosti, konkurenceschopnosti a odolnosti Evropy v propojeném a rychle se měnícím světě. Zajistí se tak spravedlivější společnost, neboť se zvýší účast na hospodářském a sociálním životě a sníží se sociální vyloučení. V nedávné zprávě Enrica Letty nazvané „Much more than a market“ (Mnohem více než jen trh)<sup>16</sup> se uvádí, že „přetrvávající diskriminace, jíž čelí konkrétní skupiny, ať už z důvodu pohlaví, zdravotního postižení, etnického původu nebo jiných faktorů, brání jejich plné účasti na našem jednotném trhu a stojí v cestě dodržení slibu příležitostí pro všechny. Jsou proto nezbytná cílená opatření, nové financování a pečlivé monitorování s cílem odstranit systémové překážky.“ Ve stejném duchu akční plán Komise týkající se nedostatku pracovních sil a dovedností předložený dne 20. března 2024 uvádí, že je nezbytné podporovat aktivaci nedostatečně zastoupených osob a bojovat proti diskriminaci ve vzdělávání od raného věku s cílem řešit nedostatek pracovních sil a dovedností, který by mohl ohrozit konkurenceschopnost Evropy<sup>17</sup>.

### **Navrhovaná směrnice o rovném zacházení**

Dne 2. července 2008 přijala Komise návrh směrnice Rady, jejímž cílem je rozšířit ochranu proti diskriminaci z důvodu náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace i na jiné oblasti, než je zaměstnání. Navrhovaná horizontální směrnice o rovném zacházení by doplnila stávající právní předpisy EU v této oblasti tím, že by zakázala diskriminaci z výše uvedených důvodů v těchto oblastech: sociální ochrana včetně sociálního zabezpečení a zdravotní péče; vzdělávání a přístup ke zboží a službám, včetně bydlení. Evropský parlament přijal stanovisko dne 2. dubna 2009<sup>18</sup> v rámci postupu konzultace. Od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost dne 1. prosince 2009 nyní tento návrh spadá pod článek 19 SFEU; tudíž je třeba jednomyslného přijetí Radou po obdržení *souhlasu* Evropského parlamentu.

Radě se dosud nepodařilo ohledně tohoto návrhu, předloženého před 16 lety, dosáhnout požadované jednomyslnosti. Během poslední politické rozpravy, která se konala v červnu 2023 za švédského předsednictví, se ministři zabývali možnostmi, jak řešit zbývající nevyřešené otázky týkající se právní jistoty, subsidiarity a nákladů na provádění.

---

<sup>16</sup> [Enrico Letta Report - Much more than a market \(duben 2024\).](#)

<sup>17</sup> [Řešení nedostatku pracovních sil a kvalifikovaných pracovníků v EU – Evropská komise \(europa.eu\)](#)

<sup>18</sup> Viz dokument A6-0149/2009. Současný parlament jmenoval zpravodajkou Alici Kuhnkeovou (SE / Zelení / Evropská svobodná aliance).

Belgické předsednictví vyvinulo další značné úsilí, aby tyto zbývající otázky vyřešilo. Výsledné znění je uvedeno v dokumentu 8616/1/24 REV 1.

Navzdory tomuto úsilí dosud nebylo požadované jednomyslnosti na podporu kompromisního znění dosaženo.

**V této souvislosti se ministři vyzývají, aby se zabývali touto otázkou:**

*Vzhledem k tomu, že tři hlavní nedořešené otázky vznesené delegacemi, jež se týkaly se právní jistoty, subsidiarity a nákladů na provádění, byly ve stávajícím kompromisním znění vyřešeny, jaké další kroky by byly zapotřebí, aby Rada mohla během belgického předsednictví dosáhnout obecného přístupu ke směrnici, a to i s ohledem na nárůst diskriminace na základě důvodů a v oblastech, na něž se navrhovaná směrnice vztahuje?*

---